

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
ÚVODEM	5
1. ROZDĚLENÍ MOZAIKY PODLE POUŽÍVANÝCH MATERIÁLŮ A JEJÍ ZÁKLADNÍ POJMY	7
1. a) Materiály ke zhotovování mozaik a nástin reprezentativních příkladů	7
1. a) 1. Kamenné mozaiky	7
1. a) 2. Keramické mozaiky	12
1. a) 3. Skleněné a sklosmaltové mozaiky	16
1. a) 4. Mozaiky z organických materiálů	20
1. b) Základní pojmy techniky mozaiky	21
1. c) Nástroje na zpracování a restaurování mozaiky	25
2. RÁMCOVÁ PERIODIZACE A INTERPRETACE VÝVOJE ČESKÉ, ZEJMÉNA SKLENĚNÉ MOZAIKY	29
2. a) Mozaika s námětem Posledního soudu na Zlaté bráně katedrály sv. Víta na Pražském hradě – jedinečné dílo středověkého umění (1370–1371)	29
2. b) Historismus, secese, moderna a skutečné zrození české mozaikové tradice (1890–1918)	30
2. c) První republika (s dozvuky během druhé světové války) jako období rozvoje české mozaiky	33
2. d) Mozaika v českých zemích v poválečném období a v období lidově demokratického zřízení (1945–1989)	37
3. TECHNOLOGIE A PRODUKCE MOZAIKOVÉHO SKLA A ZPŮSOBY DEGRADACE PŘEVĚZNĚ SKLENĚNÝCH MOZAIK	41
3. a) Charakteristika mozaikového skla v českých zemích a v Evropě	41
3. a) 1. Technologie a praxe výroby mozaikového skla	41
3. a) 2. Hodnocení kvality a vlastností mozaikového skla	43
3. a) 3. Suroviny pro výrobu mozaikových skel, barvení a kalení mozaikového skla	44
3. a) 4. Historie a současnost produkce mozaikového skla z geografického hlediska	46
3. a) 5. II. Německé mozaikové sklo a jeho zpracování	51
3. a) 6. III. Muzivní produkce na území Rakouska	52
3. b) Degradace a poškození skleněných mozaik na území českých zemí	54
3. b) 1. Korozí skleněných mozaik vlivem okolní atmosféry	55
3. b) 2. Tvorba mezivrstvy mezi sklem a maltou	55
3. b) 3. Charakter korozních produktů vzniklých působením okolí a jejich rozlišení od fixační malty	56
3. b) 4. Degradace pojiv studovaných mozaik	56
3. c) Metodologie restaurátorských průzkumů skleněných mozaik	60
3. c) 1. Metodologie a typologizace neinvazivních průzkumů	60
3. c) 2. Metodologie a typologizace invazivních průzkumů	61
4. PŘÍKLADY Z PASPORTIZACE VÝZNAMNÝCH OHROŽENÝCH DĚL FONDŮ ČESKÉ SKLENĚNÉ MOZAIKY (VÝZADUJÍCÍ SYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP)	65
4. a) Shrnutí výsledků průzkumů mozaiky Trůnící Matka boží a beuronský dekor (České Budějovice)	65
4. b) Shrnutí výsledků průzkumů mozaiky Sv. Jan Nepomucký (Klokoty)	67
4. c) Shrnutí výsledků průzkumů mozaiky Kristus – Dobrý pastýř (Dolín u Slaného)	69
4. d) Shrnutí výsledků průzkumů mozaiky sv. Anny v Českých Budějovicích	71
5. PŘÍKLADY RESTAURÁTORSKÝCH A REKONSTRUKČNÍCH ZÁSAHŮ NA SKLENĚNÝCH MOZAIKÁCH V ČR	73
5. a) Rekonstrukce mozaiky Modrý Merkur v Českých Budějovicích	73
5. b) Rekonstrukce a restaurování Fontány s mozaikovou výzdobou, pocházející z výstavy Expo '58 v Bruselu	75

5. c) Restaurování a rekonstrukce mozaiky Zmrtvýchvstalého Krista z hrobky na hřbitově Malvazinky	78
5. d) Restaurování mozaiky J. Kaplického Hold sklu	80
5. e) Restaurování mozaiky v exedře Obecního domu v Praze	83
6. MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCÍ VÝZVY MUZIVNÍHO UMĚNÍ V ČR.....	85
6. a) Oživení české mozaikové tradice po roce 1989 a řešerše současné muzivní tvorby	85
6. b) Možnosti obnovy tavení českého mozaikového skla s ohledem na zapojení stávajících sklářských kapacit	90
6. c) Specifické technologie české skleněné mozaiky užívané od 50. let 20. stol.	93
6. c) 1. Mozaiky vytvořené pomocí bižuterních polotovarů	93
6. c) 2. Sintrovaná prefabrikovaná stavební mozaika z Jablonce n. Nisou	94
6. c) 3. Prefabrikovaná mačkaná skleněná železnobrodská mozaika	95
6. c) 4. Mozaika z plochého skla	98
7. ZÁVĚREM – ZAMYŠLENÍ NAD ESTETIKOU MOZAIKY A JEJÍM UPLNATNĚNÍM V ARCHITEKTUŘE	99
7. a) K estetice mozaiky a filosofii materiálu	99
7. b) Zamyšlení nad uplatněním mozaiky v architektuře	101
SEZNAM ZKRATEK	105
POUŽITÁ LITERATURA	107
ABSTRAKT	111
SUMMARY	112
VÝTAHY Z OPONENTSKÝCH POSUDKŮ	113